

УДК 378:782.04

**CREATIVE INITIATIVE AND OWN CREATIVITY AS AN INTEGRAL
FACTOR OF TEACHER'S ACTIVITIES IN INDIVIDUAL CLASSES**
**ТВОРЧА ІНІЦІАТИВА ТА ВЛАСНА КРЕАТИВНІСТЬ, ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ФАКТОР
ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА НА ІНДИВІДУАЛЬНОМУ ЗАНЯТТІ**

Maskovich T.M. / Маскович Т.М.*кандидат мистецтвознавства, доцент**кафедри методики музичного виховання та диригування**Навчально-науковий інститут мистецтв**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника***Bardashevskaya Ya. M. / Бардашевська Я.М.***кандидат мистецтвознавства, доцент**кафедри методики музичного виховання та диригування**Навчально-науковий інститут мистецтв**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*

Анотація: У статті розглядаються основні позиції та результати професійного розвитку креативності як базового компоненту; проаналізовано використання технік партнерської взаємодії, котрі сприяють саморозвитку вчителя та учня.

Ключові слова. професійний розвиток, креативність, творча ініціатива, практика підготовки.

Сучасний етап розвитку суспільства, особливо в нинішніх умовах, диктує свої запити до таких понять як творча ініціативна, креативність, особливо коли це стосується системи музичної освіти загалом. Такі дві категорії вимушені «вступати» в конкурентну боротьбу із найрізноманітнішими перешкодами заради власного самоствердження. Безперервне розширення шляхів підвищення власної майстерності, творчої активності та креативності серед педагогів-музикантів спонукає до посилення методів самореалізації, ґрунтовних пошуків нового та цікавого в музичному навчанні.

«Мотив – це дещо внутрішнє для особистості, те, що спонукає її до діяльності, поведінки чи вчинку, спрямовує її та наповнює смислом. Мотив покликаний задовольняти певні потреби людини, тому можна вважати, що потреба і формує мотив. Крім потреби на виникнення мотивів впливають також емоції, ідеї, цілі тощо. При цьому мотиви, особливо провідні, можуть формуватися протягом життя, починаючи вже від самого народження» [1, С. 69-78].

Від вчителя музики тепер вимагається не лише вміти передати знання, а своїм талантом та унікальністю розуміти суть речей, навчити учнів думати, осмислювати, аналізувати, акумулювати та на основі цього вміти шукати потрібну інформацію. «Тільки особистість може діяти на розвиток і визначення особистості, тільки характером можна формувати характер» (К. Ушинський), тому й завданням сучасного вчителя музики у процесі підготовки учня є також ідентифікація його як творчої особистості задля максимально продуктивного та повноцінного мистецького розвитку. Якщо за тих чи інших умов педагог не зумів створити мотивації та не створив невимушено-сприятливої атмосфери на занятті, то процес навчання не відбуватиметься на бажаному рівні, адже з часом

учень втратить інтерес до цього виду заняття, котрий передбачає вкладення багато праці та власних зусиль.

Важливою умовою успішності творчого музично-педагогічного процесу є цілеспрямоване моделювання навчальних ситуацій, де вирішуються завдання та відбувається творча взаємодія педагога і учня, а також послідовно реалізуються зміст і цілі музично-педагогічної творчості. «...захопленість вчителя музики своїм предметом, зацікавлення ним учнів, виховання осмисленого сприймання ними музичного мистецтва, взаємодія вчителя з учнями та розвиток у них емоційно-естетичного ставлення до музики» [3, с. 84-85].

В процесі навчання саме дружнє спілкування підсилює вплив на мотивацію та його позитивного ставлення до музики, на створення сприятливих морально-психологічних умов для музикування. Захоплене ставлення педагога до свого предмету, організованість його у роботі, своєчасна допомога чи порада, об'єктивність в оцінюванні успіхів учня, тактовність та витримка у непростих та специфічних ситуаціях, природне почуття гумору - все це магічним чином впливає на покращення процесу навчання, сприяє виробленні в учня прагнення до наслідування позитивного прикладу вчителя.

Проте ефективно взаємодіяти із сучасними дітьми є нелегкою справою для кожного педагога, адже на певному етапі навчання учні починають уникати педагогічного впливу, зникає захоплення та виникає своєрідний «тягар» навчання, котрий супроводжується багаторазовим вправлянням, вивченням нового музичного матеріалу та «відшліфовуванням» тих чи інших складнощів в практичній роботі, що миттєво розвіює початкову ейфорію – любов до музики! Щоб уникнути цього сучасний вчитель повинен вдаватися до маленьких хитрощів, «йдучи в ногу» із сучасними педагогічними технологіями, виховними стратегіями, «маневрувати та балансувати» опрацьовувати вимоги та потреби сучасного молодого покоління, щоб зберегти взаємозв'язок та співпрацю: впроваджувати такі методи, котрі є «свіжим ковтком повітря» для його всебічного виховання та спілкуватися із учнем зрозумілою для обох мовою. «Духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли вона живе у світі гри, казки, музики, фантазії, творчості... Ми повинні навчати і виховувати так, щоб дитина почувала себе шукачем і відкривачем знань. Тільки за цієї умови одноманітна, напружена праця, стимулююча робота школяра забарвлюється радісним почуттям і може принести маленьким людям переживання творця». (В. О.Сухомлинський).

Безумовно, прогресивні педагоги розпочинають свою роботу із нетрадиційних форм проведення уроку, які стимулюють до креативного мислення як учнів так і самих педагогів, створюючи сприятливі умови для співпраці. Такі заняття набувають нового змісту, вони допомагають зацікавити учнів музикою, викликати незабутні емоції, є вміру демократичними. Така нестандартна типологія уроків допомагає створити позитивну мотивацію до глибшого навчання та музикування.

Сповнені яскравих вражень, «легкі» за своєю суттю, веселі та невимушені, - такі уроки допомагають додати їм нетипового шарму, зацікавити самих учнів музикою та перетворити формальний процес у живе спілкування для

сприймання учнями музичного матеріалу. Працювати на таких заняттях музики учень буде із задоволенням, невимушено докладаючи масу зусиль та власних творчих ресурсів. Актуальності сьогодні набуває питання сміливого залучення вчителями музики інноваційних технологій навчання, систематизації, вивчення, узагальнення й переосмислення досвіду роботи вчителів-новаторів, розробки нових педагогічних методів та новітніх технологій.

Вивчаючи питання побудови типової моделі індивідуального уроку, варто сказати, що потрібно перетворити усталену роль учня на уроці з пасивного виконавця на активного учасника процесу навчання, що одразу створить поле для самореалізації та розвитку творчої креативності, а також додасть яскравості у навчальний процес.

Повноцінне, невимушене, доброзичливе спілкування на заняттях є багатограним та поліфункційним, оскільки має здатність забезпечувати «здоровий» обмін інформацією, стимулює до самопізнання та самоствердження, впливає на плідну творчу взаємодію всіх учасників музично-педагогічного процесу.

Творчість дітей базується на яскравих музичних враженнях, адже слухаючи музику, дитина завжди чує не тільки те, що в ній самій міститься, що закладене в ній композитором, але і те, що під її впливом народжується в його душі, в його свідомості, тобто те, що створює вже його власну творчу уяву. Коли дитина чує новий твір створюється своєрідний симбіоз зовнішнього та внутрішнього.

Таким чином, застосування нетрадиційних та сучасних методів у роботі педагога-музиканта, дає йому змогу розширити власні можливості в процесі навчання дітей, залучаючи різні методи та форми, надає учням можливість демонструвати свої творчі фантазії та розвиток креативного та асоціативного мислення. Найціннішою характеристикою рівня професійно-особистісних взаємовідносин учителя музики та його вихованця є відчуття творчого злету та бажання учня «піти шляхом учителя», наслідуючи та розвиваючи його харизму. Безперервне стремління вчителя до саморозвитку та самовдосконалення, бажання набути вміння будувати взаємодію на партнерських засадах – це основні чинники, котрі повинні спонукати його до руху. «Власна дитяча творчість, навіть найпростіша, власні дитячі знахідки, навіть найскромніші, власна дитяча думка, навіть найнаївніша, – ось, що створює атмосферу радості, формує особистість» – (як вважав Карл Орф) - такими положеннями варто керуватися сучасному вчителю музики задля досягнення великих результатів у навчанні та музикуванні.

Література:

1. Амонашвили Ш. А. Чтобы дарить Ребёнку искорку знаний, Учителю надо впитать море Света. Артемовск, 2009. 96 с.

2. Козир А. В. Акмеспрямовані стратегії формування фахової майстерності майбутнього вчителя музики. Теорія та методика мистецької освіти. Наукова школа Г. М. Падалки: *Коллективна монографія* / під наук. ред. А. В. Козир. Вид. друге, допов. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 402 с.

3. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей: навчально-методичний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів 1–2 рівнів акредитації. Вінниця: ТІРАС, 2003. 224 с.

4. Флорида Р. Креативный класс: люди, которые меняют будущее; Пер. с англ. А. Константинов. Москва: Издательский дом «Классика XXI», 2007. 421 с.

5. Яковлева Е.Л. Эмоциональные механизмы творческого потенциала /Вопросы психологии. 1997. № 4. С. 127-135.

Annotation. *The article considers the main positions and results of professional development of creativity as a basic component; the use of partnership techniques that promote teacher and student self-development is analyzed.*

Key words. *professional development, creativity, creative initiative, training practice.*